

Hjälpmedelscentrum

Datum: 2025-08-22

Förändringen ska gälla från den 2026-02-01

Förändringen avser:

☐ Förtydligande av befintlig text (redaktionell förändring)	☐ Förändrade förskrivare
☐ Ny produkt	☐ Förändrat patientansvar
☒ Förändrade kriterier	☐ Borttagning av produkt
☐ Förändrat kostnadsansvar	☐ Annat

Huvudrubrik

☐ Bestämmelser HMC	☒ Kognition och kommunikation
☐ Träning, vård och behandling	☐ Medicinska behandlingshjälpmedel
☐ I hemmet	☐ Inkontinens
☐ Rörelse	

Underrubrik

ISO-kod

Produkt

Kommunikationshjälpmedel

22 21 09

Samtalsapparater

Nuvarande text

Förslag ny text

Samtalsapparater

ISO-kod 22 21 09

Samtalshjälpmedel gör det möjligt för två personer att samtala med varandra när de befinner sig på samma plats. Elektroniska hjälpmedel som stöder närkommunikation. Här ingår också talflytshjälpmedel.

Kriterier för förskrivning

En samtalsapparat kan förskrivas till en patient med funktionsnedsättning för att möjliggöra kommunikation med personer i sin omgivning. Samtalsapparaten kan ersätta eller komplettera talad kommunikation.

Samtalsapparater

ISO-kod 22 21 09

En samtalsapparat kan förskrivas till en patient med funktionsnedsättning för att möjliggöra kommunikation med personer i sin omgivning. Samtalsapparaten ska ersätta eller komplettera talad kommunikation.

Kriterier för förskrivning

Förskrivarutbildning för kommunikationshjälpmedel är obligatorisk.

Samtalsapparaterna delas in enligt nedan och har olika kriterier:

1. Enkla samtalsapparater
2. Samtalsapparater med tangentbord

Postadress

Region Västmanland
Hjälpmedelscentrum
721 89 Västerås

Besöksadress

Signalistgatan 2
721 31 Västerås

Telefon

021-17 30 48

E-post

hjalpmedelscentrum@regionvastmanland.se

Webbadress

www.regionvastmanland.se/hmc

Enkla samtalsapparater kan förskrivas till patient med kognitiva funktionsnedsättningar. Förskrivning av avancerad samtalsapparat bör föregås av tal- och språkbedömning samt diagnostisering av logoped.

Förskrivare

Samtalsapparater indelas i tre olika delar:

1. Enkel samtalsapparat
2. Samtalsapparat med tangentbord
3. Avancerad samtalsapparat

Hjälpmedel inom punkt 1 och 2 kan förskrivas av logoped och arbetsterapeut. Hjälpmedel inom punkt 3 förskrivs av logoped. Arbetsterapeut kan förskriva avancerade samtalsapparater vid textbaserad kommunikation. All förskrivning inom punkt 3 ska ske i samråd med hjälpmedelskonsulent.

Specialpedagog vid Habiliteringscentrum har förskrivningsrätt på vissa hjälpmedel inom punkt 1. För mer information, se [förskrivarmaterial för specialpedagoger](#)

Kostnadsansvar

Ansvar 1 – regionen har betalningsansvar i samtliga boendeformer.

Patientens ansvar

Förbrukningsartiklar och batterier

När hjälpmedlet har ett standardbatteri som finns att köpa i öppna handeln är det patientens ansvar att köpa och byta batteri.

Specialbatterier fås vid behov genom Hjälpmedelscentrum.

Viktig information

3. Avancerad samtalsapparat
4. Avancerad samtalsapparat med ögonstyrning

1. Enkla samtalsapparater

Kriterier för förskrivning:

- Kan förskrivas till patient med svårigheter att kommunicera via tal, tecken eller skrift
- Kan förskrivas till patient med kognitiv funktionsnedsättning med behov av stöd för struktur.

Förskrivare: Logoped, Arbetsterapeut och Specialpedagog vid habiliteringscentrum*

*Har förskrivningsrätt på vissa hjälpmedel. För mer information, se förskrivarmaterial för specialpedagoger

Viktig information: Dubbelförskrivning är tillåtet.

2. Samtalsapparater med tangentbord

Kriterier för förskrivning:

- Patienten ska kunna hantera ett tangentbord.
- Dubbelförskrivning är ej tillåten

Förskrivare: Logoped och Arbetsterapeut

Förskrivning ska ske i samråd med hjälpmedelskonsulent

3. Avancerade samtalsapparater

Kriterier för förskrivning:

- Enklare och/eller lågteknologiskt alternativt ska ha provats och bedömts vara otillräckligt.
- Hjälpmedlet ska användas dagligen
- Patienten ska ha bedömts kognitivt kunna hantera hjälpmedlet, t.ex. kunna göra val mellan två knappar

Om samtalshjälpmedlet är en dator/surfplatta görs utprovning tillsammans med hjälpmedelskonsulent.

Dubbelförskrivning

Om samtalsapparaten är en dator/surfplatta kan en utrustning förskrivas. Behövs flera är det ett egenansvar.

Mer information

[Mer information från Hjälpmedelscentrum](#)

- Dubbelförskrivning är ej tillåten

Förskrivare: Logoped och Arbetsterapeut*

*Kan förskriva avancerade samtalsapparater vid textbaserad kommunikation.

Förskrivning ska ske i samråd med hjälpmedelskonsulent

Viktig information:

Förskrivning bör föregås av tal- och språkbedömning av logoped.

Viktigt med ett stödjande nätverk för att kunna stötta patienten i användandet

Uppföljning:

En första uppföljning av avancerat samtalsapparat ska ske efter tre månaders inträning. Därefter ställningstagande om förskrivningen ska kvarstå.

4. Avancerade samtalsapparater med ögonstyrning

Kriterier för förskrivning:

- Enklare och/eller lågteknologiskt alternativt ska ha provats och bedömts vara otillräckligt.
- Andra former av styrsätt så som pekdon som styrs av hand-, fot- eller huvud/nackrörelser ska ha provats och bedömts otillräckligt
- Hjälpmedlet ska användas dagligen
- Patienten ska ha bedömts kognitivt kunna hantera hjälpmedlet, t.ex. kunna göra val mellan två knappar
- Dubbelförskrivning är ej tillåten

Förskrivare: Logoped

Utprovning sker alltid tillsammans med
hjälpmedelskonsulent

Viktig information:

Förskrivning bör föregås av
synbedömning, tal- och
språkbedömning av logoped.

Viktigt med ett stödjande nätverk för att
kunna stötta patienten i användandet

Kan inte enbart förskrivas för spel

Uppföljning:

En första uppföljning av avancerat
samtalsapparat med ögonstyrning ska
ske efter tre månaders inträning.
Därefter ställningstagande om
förskrivningen ska kvarstå.

Kostnadsansvar

Ansvar 1 – regionen har betalningsansvar i
samtliga boendeformer

Patientens ansvar**Förbrukningsartiklar och batterier**

När hjälpmedlet har ett standardbatteri som
finns att köpa i öppna handeln är det
patientens ansvar att köpa och byta batteri.

Specialbatterier fås vid behov genom
Hjälpmedelscentrum.

Mer information

[Mer information från Hjälpmedelscentrum](#)